

θὰ μένανε σ' ἄλλα συγκαπαντήματα σιγὰ νὰ σβύσουν τὴν ἀγνὴ, παιδιὰτικὴ τους φλόγα. Μάταια ἡ ἀπάρνηση, ἀδύνατη κάθε ὁμορφιὰ τέλεια κι' ἀχάλαστη.

Καὶ στὴ θάλασσα πού οὐρλιαζε, ἐλόμευρε μέσα στὴ μαύρη νύχτα, σκεπάζοντας πιά σχεδὸν ὅλο τὸ ἀκυβέρνητο καρδί, αἰματωμένο τὸ θῆμα τῆς ἔριξε ὁ Κραδοκύρης, τὴν ψυχὴ του μὲ τὸ αὖλο, τυλιγμένο στὸ λευκὸ ἀφρένιο σάβανο, στὰ ἄδυθα γαλανὰ ἤρεμα νὰ κοιμηθεῖ, σ' ἀνάγκιχτα ἀπὸ κάθε ἀνθρώπινο καὶ ζωτικὸ πλησίασμα, ἀλλ' ἐπιζώντας στὴ Νοσταλγία τοῦ ἑαυτοῦ του. Μὲ τὰ φτερά σπασμένα, ἐλεύτερος ἀπὸ τὴς ἱριδίνες ἀλυσίδες, τὴς πιὸ ἀδιάσπαστες τῶν χειρῶν καὶ τῶν ματιῶν Τῆς πού μαζί μὲ τὸ ἀσύλληπτο καὶ τὴν ἀκατανίκητη γοητεία εἶχανε χάσει, δυνατὸς πάλι, ἔρπαζε τὸ τιμόνι καὶ νικώντας τὴ θαλασσοστραχὴ γύρισε τὸ καρδί πρὸς τὸ λιμάνι πού τὸ εἶχε ἀφήσει τοῦ παραμυθιοῦ νὰ ζήσει τὸ τέλος. Τὸ τέλος πού τὸ γνῶριζε, τὸ τέλος τὸ κοινὸ καὶ χαμηλό. Μ' ἓνα σατυρικὸ γέλιο γυρνοῦσε, γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Ἐγὼ του ἀπὸ τὸ ἴδιο Ἐγὼ του, γιὰ τὴν περηφάνειά τῆς κοπέλλας βασισμένη στὴν αἰώνια παρεξήγηση γιὰτὶ ποτὲ δὲ θὰ ἔνοιωθε τὴ μκνιασμένη του διαμάχη, οὔτε πῶς ὁ γυρισμός του, πού θρίμβο θὰ τὸν πίστευε, τὸ σύντριμα τοῦ εἰδώλου τῆς σύμμιξε.

Ἀργὰ τὴ νύχτα πρόβαλλε μέσα ἀπὸ τὰ σύννεφα τὸ φεγγάρι, τοῦ ἥλιου ἀντικαθέρτισμα, στὸν ἀσημένιο τοῦ ὁρόμο— σὰν ὑπόσχεση ἢ σὰ σπαραχμός;— τὸ καρδί του ὁδηγώντας.

ΑΛΚΗΣ ΘΡΥΛΟΣ

ΣΠΥΡΟ ΜΕΛΑΣ

Τὰ Νειᾶτά σου ἐφουντῶναν, σὰν τὸ θειᾶφι κι' ἡ φλόγα τοῦ Ἐργου ἐλάμπαζε τὰ μάτια βουτηγμένη στὸ αἷμα ἢ πέννα γράφει καὶ τοῦ Λόγου δαμάξεις τώρα τ' ἄτια.

Σκιρτοῦν κρατῶντας Σολωμούς οἱ τάφοι καὶ γιορτάζουν στῆς Τέχνης τὰ παλάτια. Λαῦρε κι' Ἀδρέ, τὰ Ἑλληνικὰ τὰ ἐδάφη δίνουν βλαστοὺς ἀκόμα κι' ἔχουν πλάτια.

Στὴ φτωχικὴ καὶ πλανταγμένη χώρα ἀνάβεις νέου μούστου νέα βράση καὶ τρέχουν τὸ κρασί νὰ πιοῦν σὲ τάσι

Οἱ Ἐκλεκτοὶ καὶ τὰ πλήθη πῶσαν ὦρα, πού τὸ κερνῆς ὀρθὸς ἀπ' αὐτὸ σὲ στήλη μὲ τὸ μάγο σου, ἀσύγκριτο κοντύλι.

ΡΩΜΟΣ ΦΙΑΥΡΑΣ

ΣΤΗΝ ΑΝΑΛΗΨΗ

Στὴς τρεῖς τὸ ἀπόμεμα, μὲ λίκνιδα καὶ ξεροβόρρι, τραβήξαμε γιὰ τὴν Ἀνάληψη.

Μόλις βγήκαμε ἀπ' τὸ σπῆτι μας τὴν ἀντικρύσαμε. Στὴν ἀνηφοριὰ σηκώσαμε τοὺς γιακάδες μας γιὰτὶ τὸ βορριαδάκι ξοῦριζε.

Φτάσαμε σὲ λίγη ὥρα, καὶ πρὶν μποῦμε στὴν αὐλὴ τῆς ἐκκλησίας κοιτάξαμε γύρω.

Νᾶχε κανεῖς ἓνα σπιτάκι ἐδωπέρα, πού εἶναι τόσο ψηλὰ, τί ὁμορφο πού θάταν! εἶπαμε καὶ σταματήσαμε.

Σὲ λίγο μπήκαμε στὴν αὐλὴ καὶ πήγαμε στὴν ἐκκλησιὰ.

Ὁ κληρικὸς ἀνάστη, γενάτος καὶ μὲ μαλλιά κομμένα πάλκα, προθυμοποιήθηκε μὲ μᾶς εἶδε νὰ μᾶς ἐξηγήσῃ τὴς τοιχογραφίες.

Δὲν ξέρω ἂν εἶταν ἀλήθεια ἔσα μᾶς ἔλεγε. Γιὰ μιὰ τοιχογραφία μᾶς εἶπε πῶς εἶταν ζωγραφισμένη ἐδῶ καὶ τρακόσια χρόνια.

Ὅταν βγήκαμε ἀπὸ τὴν ἐκκλησιὰ ἀρχίσαμε νὰ γυρίζουμε τὸ περιβόλι.

— Ἀχ τί ὠραία! λέγαμε καὶ κοντοστεκόμαστε μὲ τὸ παραμικρό.

Ἀπὸ τὴν Ἀνάληψη πού εἶναι χτισμένη ἀπάνω σ' ἓνα λόφο βλέπει κανεῖς ὅλα γύρω.

Κ' ἐμεῖς τώρα κοιτάξαμε πότε τὸ Φάληρο καὶ τὸν Ὑμηττό, καὶ πότε τὰ δέντρα καὶ τὰ λαχανικά πού εἶχε τὸ περιβόλι.

Δὲν εἶταν μικρό, καὶ περνούσαμε τὴν ὥρα μας πηγαίνοντας ἀποδῶ κι' ἀποκαί.

Ἄλλοτε εἶτανε μοναστήρι, αὐτὸ τουλάχιστο δεῖχνουν οἱ ὀστεοθῆκες πού εἶναι τοποθετημένες λίγο πιὸ πίσω ἀπὸ τὸ ἱερό τῆς ἐκκλησίας.

Στὴ βορειοανατολικὴ γωνία τοῦ κήπου εἶναι τὸ νεκροταφεῖο.

Παναγιώτης Διατσίντος
ἑτῶν 20

ἔγραφε ὁ ἕνας σταυρός. Κι' ἀκριβῶς στὴ γωνία ἕνας ἄλλος τάφος ἀνοιγμένος, μὲ σπαρμένα κόκκαλα.

Πλησιάσαμε.

Εἶτανε δύο μεγάλες κηφες κι' ἓνα κρῆνο χωρὶς τὸ κάτω σάγονι. Ἀπὸ περιέργεια τὸ πήρα στὰ χέρια μου. Εἶχε ὅλα τὰ δόντια κι' εἶταν κάτασπρο, ἀπὸ τὴς βροχῆς καὶ τὸν ἥλιο.

Τ' ἀκούμπησα μὲ προσοχὴ καὶ συμπάθεια σ' ἓνα μέρος ψηλὸ πού νὰ βλέπει τὰ σπαρτά, καὶ νὰ εἶναι σκιάχτρο στὸ περιβόλι.

Περνούσαμε σύρριζα στὰ δέντρα γιὰτὶ ὁλοῦθε εἶταν σπαρμένα καὶ πήγαμε στὴν ἄλλη γωνία τοῦ περιβολιοῦ.

Κολλητὰ στὴ μάντρα τῆς ἐκκλησίας εἶτανε μιὰ ἄλλη μάντρα, κι' ἀπ' τὸ χαμηλὸ μεσότοιχο κοιτάξαμε μέσα. Ἐνὰς ξυνογαλᾶς μὲ τὸ σκουφάκι στὴν κορυφὴ τοῦ κεφαλιοῦ ἐγδερνε ἓνα ἀρνάκι. Συχνὰ σκούπιζε τὸ μαχαίρι στὴ φουστανέλλα του. Ἐνὰ ἄλλο ἀρνάκι φώναζε κι' ἔτρεχε σὰν τρελλό.

— Σῶπα, σῶπα, εἶπε ὁ ξυνογαλᾶς σ' ἀρνί, καὶ θάρθει.....

Ἐνόμισα: ἦ μ ἄ ν κ σ ο υ, ἀλλὰ αἰστάνθηκα, γιὰτὶ δὲν ἄκουσα: ἦ σ ε ἰ ρ ἄ σ ο υ.

— Φωνάζει, τοῦ εἶπα, γιὰτὶ βλέπει πού γδέρνει τ' ἀρνί. Μποροῦμε νὰ περάσουμε ἀπ' τὴ μάντρα σας;

— Ὁχι! Γιὰτὶ ἔχει σκυλιά.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΒΓΑΙΝΕ ΚΑΘΕ ΣΑΒΑΤΟ

Ἰδιοκτήτης: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Ἀκαδημίας ἀριθ. 53.

Συντρομὴ χρονιάτικη: Δρ. 20.

Βρίσκεται σὲ ὅλα τὰ κίосκια καὶ πουλιέται 20 λεπτά
τὸ φύλλο.

— Τὴν ἀντιπροσωπεΐα τοῦ «Νουμά» τὴν
ἔχει τὸ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩ
ΛΕΙΟ Ε. Κουκλάρα (ὁδὸς Ἀκαδημίας 53,
ἀντικρὺ στὴ Ζωοδόχο Πηγὴ). Ἐκεῖ γρά-
φονται συντρομητές, πουλιῶνται περα-
σμένα φύλλα κτλ. κτλ.

— Στὴ Θεσσαλονίκη ὁ Νουμάς πουλιέ-
ται στὸ Βιβλιοπωλεῖο Καστρινάκη καὶ
Γεωργαντᾶ (ὁδὸς Ἐλ. Βενιζέλου ἀρ. 105.

Κι' ἀμέσως φάνηκε ἓνα μαῦρο τσοπανόσκυλο.
Ἐβγάλε τὴ μούρη του ἀγριεμένο ἀπὸ ἓνα κοφίνι ποῦ
εἶταν ριγμένο πλάι κι' ἀρχισε νὰ γαυγίζει.

— Ἐλάτε, κορίτσα, περάστε! μᾶς εἶπε μιὰ χωρι-
άτισσα ποῦ φανερώθηκε ἔξωφρα.

Καὶ περάσαμε ἀπὸ τὴ μιὰ μάντρα στὴν ἄλλη ἀπὸ
μιὰ πόρτα.

— Νὰ προσκυνήσετε ἤρθατε;

— Ναι.

— Ὡραία εἰσατε ἐδωπέρα, τῆς εἶπαμε. Πληρώ-
νετε;

— Ἀμ' πῶς; ὁ παπᾶς τζάμπα θὰ μᾶς ἔχει; Κι'
ἀπὸ τοὺς πεθαμένους κι' ἀπὸ τοὺς ζωντανούς παίρνει
λεπτά! εἶπε χαμογελώντας.

— Ἀπὸ ποῖο μέρος εἰσατε;

— Ἀπὸ τὸ Λιδωρίκι. Τὸ χωριό μας εἶναι μιὰ
ὄρα ἀλάργα ἀπὸ τὸ Λιδωρίκι. Τώρα εἶναι χιόνια,
βροχὲς ἐκεῖ πάνω.

— Καὶ γιὰτὶ ἤρθατε ἐδῶ;

— Ἦρθαμε νὰ ξεχειμάσουμε. Ἐώλαμπρα θὰ φύ-
γουμε πάλι. Ἐσεῖς ἀπὸ ποῖο μέρος εἰσατε; μᾶς ρώ-
τησε τώρα ἡ χωριάτισσα, καὶ μᾶς ἐκοίταξε μὲ περι-
έργεια.

— Ἀπ' τὴν Ἀθήνα. Τὸ σπίτι μας δὲν εἶναι μα-
κριά. Κοντὰ στὸν Προφήτ' Ἡλία.

Ἀνοίξε τὴν ἐξώπορτα καὶ μπήκανε δυο-τρία
γαϊδούρια. Ἐμεῖς μὲ τὴ χωριάτισσα βγήκαμε ἔξω.

Ἐνας χωριάτης ἔβαζε σ' ἓνα κόσκινο, ἀπὸ ἓνα
τσουβάλι, τροφὴ γιὰ τὰ ζῶα. Κοντὰ του παράστεκε
ἓνα μουλάρι καὶ φαινόταν μὲ τίς κινήσεις ποῦκανε
ὅτι νὰ ἐπιτηροῦσε τὴν ἐργασία.

— Τί εἶναι στὸ τσουβάλι; ρώτησα τὸ χωριάτη.

— Μαυράδι.

— Τὸ τρώει τὸ μουλάρι;

— Ἀμ' γιὰ κείνο τὸ τοιμάζω.

— Κ' ἐπίασα μὲ τίς χουφτερές μου καὶ τοῦ σφύριξα.
Κ' ἔκείνο ἤρθε κοντά μου βροδυκίνητο, στολισμένο
μὲ χαϊμαλιά καὶ κουδούνια γύρω στὸ λαιμό του. Ἐ-
χωσε τὴ μούρη του στὰ γέρια μου κ' ἔτρωγε. Χρῆστο,
χρῆστο, χρῆστο ἔκαναν τὰ δόντια του καὶ μὲ γαργαλοῦ-
σε μὲ τὰ χέλη του. Τοῦ ἔδωσα ἔτσι: δυο-τρεῖς φο-
ρές.

Ἐπειτα ἔστριψε τὸ κεφάλι του καὶ τὸ ἔχωσε μὲ
ἀπόλαυσή μέσα στὸ τσουβάλι μὲ τὴ σύκαλη.

— Καὶμένο μουλάρρι, εἶπε ὁ χωριάτης μὲ κλο-
σύνη, ἔγε ὑπομονή!

Ἦρθε καὶ μιὰ ἄλλη χωριάτισσα μὲ δύο μικρὰ
παιδιά. Τὸ κοριτσάκι ξανθὸ καὶ γαλανό, ξεμυλλια-
σμένο κι' ἀπλοῦτο. Τὰ μαλλιά του κηθῶς τὰ χὰζεψα
κολλοῦσαν σὰ νὰ τὸ εἶχαν λούσει μὲ ψυχρόκολα.

Ὅλοι χαμογελοῦσαν.

Εἶχαν φτιάξει κι' ἄλλες μάντρες, μὲ δοκάρια καὶ
θυμάρια, καὶ μέσα κατὶ μικρὰ ἀρνάκια ἐβέλαζαν.

— Δὲ σᾶς τὰ κλέβουν τὴ νόχτα; ρωτήσαμε.

— Ἐχομε σκυλιά, ἔχομε καὶ τὸ καλόδι.

Καὶ τότε εἶδαμε ἓνα μικρὸ καλυδάκι, φταιγμένο
σύρριζα σ' ἓνα βράχο, λίγο πιὸ κάτω ἀπὸ τὸ θυμάρει-
ο μαντρί.

Ἡ χωριάτισσα ἐπέμενε σὰ φτάσαμε νὰ μποῦμε
μέσα. Σκύψαμε τὰ κεφάλια μας καὶ καθίσαμε μὲ τίς
μπήκαμε, γιὰτὶ δὲν ἐχωρούσαμε ὀρθές. Εἶταν μικρὸ
καὶ ἀκανόνιστο. Στὴ μιὰ γωνιά εἶχαν βελόντες, τὴ
μιὰ πάνω στὴν ἄλλη. Στὴν ἄλλη γωνιά, μιὰ σιδε-
ροστὴ γιὰ νὰ μαγερεύουν κι' ἀπὸ πάνω ἓνας λύχνος.

Μόριζε καπνιά.

— Ποιὸς κάθεται ἐδωμέσα; τὴ ρωτήσαμε.

— Ἐμεῖς, πέντε νομάτοι. Ἐγώ, ὁ ἀντρας μου,
τὰ παιδιά μου, κι' ὁ πατέρας μου.

— Μὰ ποῦ χωράτε;

— Στρωματσάδα.

— Κι' ἂν ξεχάσετε καὶ σηκωθῆτε, θὰ σπάσετε τὰ
κεφάλια σας.

— Ἀμ' τὸ ξέρουμε καὶ προτρέχουμε. Μόνο τὰ
παιδιά μποροῦν ἐλεύθερα νὰ λωνίζουν.

Ἀνασηκώθηκε ἡ χωριάτισσα καὶ μ' ἓνα σουγιά
μᾶς ἐκοψε μπομποτά.

— Κρίμα... δὲν ἔχω τίποτα νὰ σᾶς φιλέψω...

Λίγο γάλα... λίγο βούτυρο...

— Εἶναι ὥραια ἐδῶ! λέγαμε γιὰτὶ βλέπετε καὶ
τὴ θάλασσα.

Κοιτάξαμε ἀπ' τὴν πόρτα.

— Πῶς πάτε στὴν πατρίδα σας;

— Μὲ τὰ ζῶα... μὲ τὰ πόδια...

— Καὶ δὲν κουραζόσαστε;

— Ἀμ' εἰμαστε μαθημένες... Κρίμα, δὲν ἔχω τί-
ποτα νὰ σᾶς φιλέψω.

Μᾶς μιλοῦσε καὶ δὲ μᾶς ἔκανε καρδιά νὰ φύγουμε.

Σηκωθήκαμε.

— Ἀντίο!

— Στὸ καλὸ, στὸ καλὸ! Καὶ νὰ ῥχόσαστε.

Μᾶς συνόδεψε ὡς κάτω κάτω.

— Ἀντίο! τῆς ξανάπαμε.

— Ἐχετε γειά!.. ἔχετε γειά!..

Καὶ γυρίσαμε σπίτι μας σὰν εἶχε δώσει πιὰ ὁ
Ἡλῖος.

Ἀπὸ τὴν κούραση ἔπεσα στὸν καναπέ κ' ἔκλεισα
τὰ μάτια μου χωρὶς νὰ κοιμηθῶ. Κ' ἐβλεπα καλύβαι

και μαντριὰ γεμάτα ἀρνιά, και μέσα στο νοσ μου καρ-
φώθηκε ή χωριάτικη φράση :

Καυμένο μουλάρρ, έχε ύπομονή !

ΙΟΥΛΙΑ ΠΕΡΣΑΚΗ

ΣΤΗΝ ΑΜΜΟΥΔΙΑ

Μας έξωσε μονάχους
Ή αστροφειγγη βραδιά,
Τών ώκιανών δυο ναύτες
Στήν ήμερη άμμουδιά.

Και μπρός μας πολεμούσαν
Τα σκοτεινά νερά
Στά στήθη τους ν' ανάψουν
Διαμάντια φωτερά.

Μα ξάφνου του πελάγου
Δυνάμωσε ο καημός
Κι' έκοψε τη μιλά μας
βαθύς άνασασμός.

Ώατελισιά του άγώνα
Και τρικυμιά του νοϋ,
Να στολιστεί μ' άστέρια
Όμοια με τ' ουρανοϋ !
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ.

ΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

—ΤΑ ΕΡΓΑ του Νικ. Κογεβίνα (Γλαύκου Ποντίου).

Ἀθήνα 1916. Σελίδες 197.

Ο Ν. Κογεβίνας (1856—1897) στάθηκε γνωρισμένος με τὸ ψευδώνυμο «Γλαύκος Πόντιος» στὸ φιλολογικὸ κόσμο τῆς περασμένης γενεᾶς. Μετρούμενα του μεταφράσματα εἶχαν δημοσιευτεῖ, ὅταν εἶτانه στὴ ζωῇ, στὰ περιοδικὰ τῆς ἐποχῆς «Ἀττικὸ Μουσείον» καὶ «Ἐκονογραφημένη Ἑστία», τίς χρονιὰς 1891—1894. Τώρα στὸ φροντισμένο τόμο ποὺ περιλάβε τὰ ἔργα του παρατηροῦμε—ἐξὸν ἀπὸ μιὰ πρωτότυπη μελέτη ποὺ ἄφησε ἀτέλιωτη γιὰ «τὸ Βιλλαρὰ καὶ τὰ ἔργα του»—μόνο καὶ ὄλο μεταφράσεις. Τοῦ Τιδοῦλλου καὶ τοῦ Γκαίτε ἐλεγεία, τοῦ Σίλλερ τρία τραγούδια, ἐν ἅπ' αὐτὰ ὁ περιφημοὶς «Βουτηχτής» καὶ δυὸ πεζογραφήματα, τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Μαντζώνη, τοῦ Χέϋ, τοῦ Θεοφράστου καὶ τοῦ Φιρεντζουόλα μερικὰ διαλεγμένα κομμάτια, κι ἅπανου ἅπ' ὅλα τὸ Γκαϊτικὸ δράμα ὀλάκερο «Ἡ Ἰριγένεια στὴν Ταυρικὴ».

Ἀκόλουθος ἀπὸ τοὺς πιδ πιστοὺς τῆς Κερκυραϊκῆς ποιητικῆς παράδοσης, φαίνεται πιδ πολὺ ἀπὸ ἄλλους τραδηγμένους ἀπὸ τὰ παραδείγματα καὶ τὴ διδασκαλίαν τοῦ Πολυλά, σὰ μαθητῆς ποὺ με σεβασμὸ καὶ θαυμασμὸ ἀγάπησε καὶ τίμησε τὸ δρόμο ποὺ ἀνοίξε ὁ ἄξιος δάσκαλός του. Μᾶς τὸ δείχνουνε φανερὰ ἡ προ-

τίμησή του πρὸς τὰ κλασσικὰ ἔργα τῶν Λατίνων καὶ τῶν Ἑρμανῶν, ὁ τρόπος του στὸ μεταχέρισμα τῆς ἀπλῆς νεοελληνικῆς γλώσσας, ἡ εἰλικρίνεια καὶ τὸ φρόντισμα τῆς ἐργασίας του, ἡ ἀκρίβεια στὴν ἀπόδοση τοῦ κειμένου κ' ἡ σπουδὴ του γιὰ τὴ μετρικὴ μορφή.

Ο Κογεβίνας με τὴ μελέτη του γιὰ τὸ Βιλλαρὰ θέλησε νὰ τραδῇ τὴν προσοχὴ στὰ ἔργα τῶν παραγνωρισμένων ὡς τότε, ἀπὸ τοὺς γραμματισμένους τοῦ καιροῦ του, λογογράφων καὶ ποιητῶν ποὺ με θερμὴ ἀγάπη σκύψανε στὸ πνέμα τῆς γύρα τους ζωῆς καὶ μεταχειριστήκανε στὰ δημιουργήματά τους τὴν ἀληθινὴν γλῶσσα τοῦ ἔθνους ποὺ διψοῦσε τὴν αὐθυπαρέλεια του. Κ' ἔτσι βρίσκει τὴν εὐκαιρίαν, τονίζοντας τὴν ἀπολογίαν τῆς ἀναγεννημένης μας γλώσσας, νὰ ἐπαινέσῃ τὸ Βιλλαρὰ γιὰ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸ λαό, γιὰ τὴν ἐκφραστικότητά ποὺ ζωγωνεῖ τὰ συνθέματά του καὶ γιὰ τὴν πολεμικὴν του ἐνάντια «στὴ σχολαστικὴ καὶ ἀντιδημοτικὴ τάσιν νῆς μαθήσεως καὶ τῆς γλώσσας τῶν περισσotέρων λογίων μετ' τὴν ὥρα ποὺ τοῦ γένους ἡ κατάστασις καὶ τὸ μέλλον του ἀπαιτοῦσαν γλήγορον, ἀληθινὸ καὶ γενικὸ φωτισμὸ καὶ ζωντανὴν διδασκαλίαν τοῦ νοῦ καὶ τῆς καρδιάς». Κι ἂν κάπου ὁ Κογεβίνας ξετυλίγοντας θεωρίαις κ' ἐφαρμοζοντας μέτρα ἰδιαιτέρου γούστου, μᾶς φανερώναι αἰσθητικὰ καὶ τεχνικὰ ψεγάδια τοῦ Ἡπειρώτη ποιητῆ, ὅμως θαμᾶζει καὶ ὑψώνει συνολικὰ τὸ ἔργο του σάν κάτι σημαντικόν, ξεχωριστό, γεμάτο χάρη καὶ πλῆτο.

Ο νεοφανερωτὸς αὐτὸς τόμος τῶν ἔργων τοῦ Κογεβίνα, σάν καθρέφτης ἀντιλαρίζει τὴ μεταδατικὴ καὶ γόνιμη μεταπολεμικὴ ἐποχὴν στὰ Ἑρτάνηνησα, ἐνῶ στὴν Ἀθήναν ἀκόμα δὲν εἶχε καρποφορήσει τὸ γενναίον παράδειγμα τοῦ Ψυχάρη. Ἀργότερα δταν μ' ὅλους τοὺς δισταγμοὺς καὶ μ' ὅλη τὴν πολεμικὴν καταφρόνιαν τὸ παράδειγμα ἐκεῖνο ρίζωσε στὴ συνέλιξη τῶν νεώτερων ἄξιων λογογράφων καὶ ποιητῶν, συντέλεσε στὸ συνέχισμα καὶ στὸ συμπλήρωμα τῆς μεταφραστικῆς με «δημιουργικὴ δύναμιν» ἐργασίας, ποὺ τὸ βιβλὸν μᾶτι τοῦ Πολυλά καὶ τῶν μαθητῶν του θεώρησε ἀπαραίτητον γιὰ τὴν πνευματικὴ προκοπὴ τοῦ ἔθνους. Ἔτσι ἡ νεώτερη μετάφρασις τῆς «Ἰριγένειας» τοῦ Γκαίτε, συνθεμένη ἀπὸ τὸν Κωσταντῖνον Χατζόπουλο, (1910) δείχνει πόσο προχώρησε ἡ γλῶσσα μας ἡ δημοτικὴ σὲ γραμματικὴ κανονικάδα, καλάρρυθμία καὶ ἀρμονικότητα, με τὴν ἐπιμονὴν καὶ τὴν καλλιέργειαν ὀδηγημένη ἀπὸ τὸ γνήσιον αἶσθημα τὸ καλλιτεχνικόν. Κι ἂ δὲν ἔφτασε ἀκόμα στὴν τελειότητα ἐκεῖνη ποὺ χαρακτηρίζει ἄλλες πιδ πολὺχρονας στὴ σπουδὴ ξένες ζωντανῆς γλώσσας, ἀξίζει μιὰ σύγκρισιν τῆς φροντισμένης μετάφρασης τοῦ ἰδίου ἔργου ἀπὸ τὸν Κογεβίνα (1888) νὰ φανερώσῃ τὸ βαθμὸ τῆς διαφορᾶς μέσας στὰ χρόνια ποὺ χωρίζουνε τὴν τότε ἀπὸ τὴν τωρινὴν μας ἐποχὴν. Δείγμα τρανόν, ποὺ πρέπει νὰ μᾶς κεντρίσῃ τὴν ὀρεξιν γιὰ δουλειά, φέρνοντας τὴν ἠθικὴν ἐκείνην ἱκανοποίησιν ποὺ ζητᾷ ὁ ἄξιος καλλιτέχνης. Καὶ τί ἄλλο, παρὰ μίαν ἠθικὴν ἱκανοποίησιν ζητοῦσε με τὴν ἀθόρυβον ὀλιν τῆς ζωῆς του ἐργασία ὁ Κογεβίνας ; Ἄλλοι τοῦ καιροῦ τοῦ ξεκουσμένοι καὶ σημαντικοὶ σόησανε πιά.

Δὲν τοὺς ἔσωσε στὴ μνήμην τῶν κατοπινῶν κανέννας δεσμός. Μὰ τὸ ἔργο τοῦ Γλαύκου Ποντίου ἂν καὶ τόσο ἀργὰ ἀποκαταστημένο, εἶναι ὄλο γεμάτο ἀπὸ ζωῇ. Κ' ἡ ζωὴ του κλείνει μιὰ περίοδο ἀναγέννησης γιὰ τὰ νέα μας γράμματα, προδρομικὴ τῆς σημερινῆς κί-